

Wymagania edukacyjne na poszczególne oceny

NOWE Słowa na start!, klasa 7 (NOWA EDYCJA 2020–2022)

Prezentowane wymagania edukacyjne są zintegrowane z planem wynikowym autorstwa Magdaleny Lotterhoff, będącym propozycją realizacji materiału zawartego w podręczniku *NOWE Słowa na start!* w klasie 7 (NOWA EDYCJA 2020–2022). Wymagania dostosowano do sześciostopniowej skali ocen.

Numer i temat lekcji	Wymagania konieczne (ocena dopuszczająca) Uczeń potrafi:	Wymagania podstawowe (ocena dostateczna) Uczeń potrafi to, co na ocenę dopuszczającą, oraz:	Wymagania rozszerzające (ocena dobra) Uczeń potrafi to, co na ocenę dostateczną, oraz:	Wymagania dopełniające (ocena bardzo dobra) Uczeń potrafi to, co na ocenę dobrą, oraz:	Wymagania wykraczające (ocena celująca) Uczeń potrafi to, co na ocenę bardzo dobrą, oraz:
2. Charaktery	- opisać obraz - nazwać barwy użyte przez artystę	- przedstawić skojarzenia związane z obrazem - wyrazić swoją opinię na temat obrazu	- zinterpretować znaczenie barw - wyjaśnić, dlaczego na obrazie są dwa wizerunki tego samego mężczyzny	- zinterpretować tytuł obrazu - zinterpretować przesłanie obrazu w kontekście prawdy o człowieku	- podjąć dyskusję na temat przyczyn postrzegania tej samej osoby na różne sposoby - porównać obraz z innymi tekstami kultury podejmującymi temat postrzegania człowieka z różnych perspektyw
3. Wytrzymłość	- omówić treść fragmentów tekstu - określić rodzaj literacki utworu - określić rodzaj narracji	- scharakteryzować główną bohaterkę utworu - omówić postawy pozostałych bohaterów utworu	omówić sposób przedstawienia opisanej historii w artykułach prasowych	omówić wpływ narracji na odbiór utworu	na podstawie wywiadu z autorką wypowiedzieć się na temat funkcji humoru w tekstach literackich
4. Podróż w czasy starożytne	określić ramy czasowe starożytności	- wypowiedzieć się na temat wierzeń ludzi żyjących w starożytności - wymienić najważniejsze cechy antycznej sztuki	wypowiedzieć się na temat dziedzictwa kulturowego wywodzącego się z religii	wymienić osiągnięcia cywilizacyjne, które zawdzięczamy ludziom żyjącym w starożytności	- wypowiedzieć się na temat dziedzictwa cywilizacyjnego starożytności, wartościując je - omówić wybrane dzieła antycznej sztuki
5. Niezłomność	- omówić treść fragmentów tekstu - wymienić przydomki Ateny i przypisywane jej	wymienić cechy charakteru Ateny i zilustrować je przykładami	określić temat mitu i wyjaśnić jego funkcję	ocenić postępowanie bogini	podjąć dyskusję na temat wpływu emocji na postępowanie

	atrybuty				
6. Pokora	• omówić treść fragmentu tekstu	• ułożyć plan wydarzeń przedstawionych w przypowieści • wymienić cechy bohaterów przypowieści i zilustrować je przykładami	• ocenić zachowanie ojca • wypowiedzieć się na temat emocji towarzyszących starszemu synowi	• sformułować morał przypowieści • wyjaśnić znaczenie frazeologizmu <i>syn marnotrawny</i>	• podjąć dyskusję na temat sensu dawania komuś drugiej szansy • omówić obraz Keitha Vaughana <i>Powrót syna marnotrawnego</i> • odnaleźć w różnych źródłach inne realizacje motywu syna marnotrawnego
7. Silny charakter (lektura uzupełniająca)	• omówić treść fragmentów tekstu • określić rodzaj narracji	• scharakteryzować bohatera utworu	• omówić sposób przedstawienia przeżyć wewnętrznych bohatera • zinterpretować wskazanec słowa	• dokonać analizy sposobu przedstawienia rekinów	• podjąć dyskusję na temat sentencji i odnieść te słowa do wybranych tekstów kultury
8. Czarny charakter	• omówić treść fragmentów tekstu • wymienić cechy Lorda Voldemorta • omówić metody działania Lorda Voldemorta	• wskazać cele Lorda Voldemorta • wymienić przeciwników Lorda Voldemorta	• omówić działania podejmowane przez Zakon Feniksa po to, aby unieszkodliwić Lorda Voldemorta • odnieść określenie <i>czarny charakter</i> do Lorda Voldemorta	• ocenić postawę Korneliusza Knota	• omówić postać będącą antywzorem z innego tekstu kultury
9. Jak komponować tekst i budować akapity?	• wymienić cechy dobrze skomponowanego tekstu • wskazać w podanym tekście główne zdanie akapitu	• sformułować plan wypowiedzi argumentacyjnej • uporządkować wskazaną wypowiedź	• poprawić wskazane wypracowanie • sformułować wstęp do wypracowania • wskazać wyrazy i wyrażenia sygnalizujące powiązania między zdaniami	• stworzyć wewnętrznie uporządkowane, spójne wypracowanie	•
10. i 11. Jak napisać opowiadanie inspirowane mitem lub przypowieścią?	• wymienić cechy mitu i przypowieści	• zgromadzić informacje na temat symbolicznego znaczenia postaci mitologicznych • zgromadzić informacje na temat metaforycznej wymowy przypowieści	• dokonać analizy tekstu współczesnej wersji mitu • dokonać analizy tekstu współczesnej wersji przypowieści	• zredagować opis przeżyć wewnętrznych postaci mitologicznej i/lub biblijnej • stworzyć opowiadanie inspirowane mitem i/lub przypowieścią	•

12. i 13. Odmienne i nieodmienne części mowy	- wymienić odmienne i nieodmienne części mowy - scharakteryzować odmienne i nieodmienne części mowy	- nazwać części mowy występujące w tekście - określić formy odmiennych części mowy - uzupełnić tekst właściwymi przyimkami	- przekształcić formy czasowników - użyć czasowników we właściwych formach - przeredagować zdania, używając właściwych zaimków	użyć w zdaniach właściwych spójników	
14. Pisownia <i>nie</i> z różnymi częściami mowy – przypomnienie i uzupełnienie wiadomości	- wymienić części mowy, z którymi <i>nie</i> piszemy łącznie i rozdzielnie - wymienić wyjątki od obowiązujących reguł	uzupełnić tekst poprawnie zapisanymi wyrazami z <i>nie</i>	wskazać regułę ortograficzną właściwą dla podanych przykładów	zredagować tekst, w którym występują poprawnie zapisane wyrazy z <i>nie</i>	
15. Imiesłowy przymiotnikowe	- zdefiniować imiesłowy - zdefiniować imiesłowy przymiotnikowe czynne i bierne - omówić regułę tworzenia imiesłowów przymiotnikowych	wskazać imiesłowy przymiotnikowe w podanym tekście	- wskazać imiesłowy przymiotnikowe w tekście i podzielić je na kategorie - uzupełnić tekst właściwymi imiesłowami przymiotnikowymi	- przekształcić formy czasowników w imiesłowy przymiotnikowe - utworzyć i nazwać imiesłowy przymiotnikowe	
16. Imiesłowy przysłówkowe	- zdefiniować imiesłowy przysłówkowe współczesne i uprzednie - omówić regułę tworzenia imiesłowów przysłówkowych	wskazać imiesłowy przysłówkowe w podanym tekście	- wskazać imiesłowy przysłówkowe w tekście i podzielić je na kategorie - uzupełnić tekst właściwymi imiesłowami przysłówkowymi	- przekształcić formy czasowników w imiesłowy przysłówkowe - utworzyć i nazwać imiesłowy przysłówkowe	
17. Pisownia <i>nie</i> z imiesłowami	wymienić zasady pisowni <i>nie</i> z imiesłowami	zastąpić określenia oznaczające cechy imiesłowami z przeczeniem <i>nie</i>	utworzyć imiesłowy z przeczeniem <i>nie</i>	zredagować tekst, w którym występują imiesłowy z przeczeniem <i>nie</i>	
18. Podsumowanie. Sprawdź, czy potrafisz	- odtworzyć najważniejsze fakty i opinie - posługiwać się pojęciami: <i>starożytność</i>,	wykorzystywać najważniejsze konteksty	- wyciągać wnioski - przedstawiać własne stanowisko	- poprawnie interpretować wymagany materiał - właściwie argumentować - uogólniać, podsumowywać i	- wykorzystywać bogate konteksty - formułować i rozwiązywać problemy badawcze

	<i>sztuka antyczna, mit, przypowieść (parabola), symbol, epika, odmienne i nieodmienne części mowy, imiesłowy przymiotnikowe czynne i bierne, imiesłowy przysłówkowe współczesne i uprzednie, kompozycja tekstu, opowiadanie inspirowane mitem lub przypowieścią</i>			porównywać	
19. Cienie i blaski życia	• opisać obraz	• opisać postacie przedstawione na obrazie • omówić kolorystykę dzieła	• odnieść sytuację przedstawioną na obrazie do jego tytułu • omówić kompozycję dzieła	• wypowiedzieć się na temat roli gry światła	• omówić wybrany tekst kultury tematycznie zbliżony do dzieła Auguste’a Renoira
20. Szczęście w nieszczęściu	• omówić treść fragmentów tekstu	• opisać reakcje mędrca na poszczególne okoliczności • określić myśl przewodnią poznanej bajki filozoficznej	• omówić funkcję pytań retorycznych w tekście	• zinterpretować funkcję odniesień do zjawisk przyrody w tekście	• zinterpretować obraz Olega Kharkhana <i>Tragiczny list</i> w kontekście poznanej bajki filozoficznej
21. Podróż w czasy renesansu	• określić ramy czasowe renesansu • wyjaśnić pochodzenie nazwy epoki	• zdefiniować humanizm • wymienić najważniejsze dokonania renesansowe i określić ich funkcję • wymienić najważniejszych twórców epoki	• omówić specyfikę sztuki renesansowej	• omówić dzieło renesansowe	• omówić wybrane dzieło lub wynalazek Leonarda da Vinci • opisać renesansowe miasto idealne
22. Twórca i jego dzieło – Jan Kochanowski	• wymienić najważniejsze etapy życia Jana Kochanowskiego	• scharakteryzować twórczość poety	• wskazać elementy renesansowe w twórczości Jana Kochanowskiego	• przedstawić funkcję Czarnolasu w twórczości poety	
23. Pół żartem, pół serio	• omówić treść utworów	• określić charakter fraszek	• wskazać elementy humoru we fraszkach	• omówić sposób obrazowania w utworach	• wskazać konteksty utworów i nawiązania do nich

(lektura obowiązkowa)					
24. Na scenie życia (lektura obowiązkowa)	• wyjaśnić znaczenie pojęć: <i>fraszka</i>, <i>wiersz sylabiczny</i>, <i>rym</i>, <i>powtórzenie</i> • omówić treść fraszki • wskazać środki stylistyczne użyte przez Jana Kochanowskiego	• przedstawić układ rymów we fraszce • wyjaśnić znaczenie pojęcia <i>fraszka</i> w różnych kontekstach	• omówić funkcję powtórzenia na początku fraszki • omówić funkcję środków stylistycznych użytych w utworze	• omówić funkcję wyliczenia wartości ważnych dla człowieka • zinterpretować dwa ostatnie wersy utworu w odniesieniu do toposu świata jako teatru	• omówić cechy wspólne poznanych fraszek
25. Wartość zdrowia (lektura obowiązkowa)	• wyjaśnić znaczenie pojęcia <i>apostrofa</i> • omówić treść fraszki	• wskazać środki stylistyczne użyte przez poetę	• określić funkcję apostrofy rozpoczynającej utwór • określić funkcję wyliczenia	• sformułować główną myśl fraszki • zinterpretować funkcję uosobienia w tekście	• podjąć dyskusję na temat aktualności poznanej fraszki
26. i 27. Przepis na szczęście (lektura obowiązkowa)	• wyjaśnić znaczenie pojęcia <i>archaizm</i> • omówić treść utworów • wskazać podmiot liryczny każdej z fraszek • wskazać adresata lirycznego fraszki <i>Na dom w Czarnolesie</i> • wskazać archaizmy w utworach	• wypowiedzieć się na temat podmiotu lirycznego każdej z fraszek • wskazać apostrofę we fraszce <i>Na lipę</i> i wyjaśnić jej funkcję • przedstawić współczesne formy wskazanych archaizmów	• przedstawić stosunek Jana Kochanowskiego do natury na podstawie fraszki <i>Na lipę</i> • określić kontekst biograficzny fraszki <i>Na dom w Czarnolesie</i>	• omówić renesansowy charakter fraszek	• podjąć dyskusję na temat najważniejszych aspektów życia
28. Wśród ludzi (lektura obowiązkowa)	• określić temat każdego z utworów	• wskazać cechy gatunkowe w utworach	• omówić sposób wykorzystania frazeologizmów • wskazać związki frazeologiczne, do których nawiązał Jan Sztudynger w utworach <i>Głos w telefonie</i> i <i>Lustro</i>	• wypowiedzieć się na temat prawd życiowych przywołanych w utworach	• omówić podobieństwa i różnice pomiędzy utworami Jana Sztudyngera oraz Jana Kochanowskiego w kontekście historycznym
29.	• omówić treść wiersza	• wypowiedzieć się na	• omówić symbolikę ogrodu,	• zinterpretować przyjęcie przez	• omówić język utworu Czesława

Być szczęśliwym	wskazać podmiot liryczny utworu	temat podmiotu lirycznego utworu podzielić wiersz na części tematyczne	przywołując kontekst biblijny - określić funkcję środków stylistycznych użytych przez poetę - zinterpretować tytuł utworu	podmiot liryczny postawy wyprostowanej omówić postrzeganie szczęścia przez podmiot liryczny	Miłosza wypowiedzieć się na temat życia i twórczości poety
30. Wiejska sielanka (lektura obowiązkowa)	- wyjaśnić znaczenie pojęcia <i>pieśń</i> - omówić treść pieśni - wskazać podmiot liryczny i adresata lirycznego utworu	- wypowiedzieć się na temat podmiotu lirycznego i adresata lirycznego utworu - wymienić obowiązki gospodarza i gospodyni - wskazać środki stylistyczne użyte w utworze	- omówić przedstawiony w wierszu kontrast pomiędzy życiem na wsi a życiem w mieście i określić jego funkcję - omówić funkcję środków stylistycznych użytych w utworze	omówić koncepcję życia na wsi przedstawioną w wierszu	odnieść utwór do renesansowego humanizmu
31. Radość życia (lektura obowiązkowa)	- wyjaśnić znaczenie pojęć: <i>rym gramatyczny</i>, <i>apostrofa</i>, <i>uosobienie</i> - omówić treść wiersza - wskazać podmiot liryczny utworu	- wypowiedzieć się na temat podmiotu lirycznego utworu - określić rodzaje rymów występujących w wierszu	- zinterpretować metafory użyte w wierszu - omówić funkcję personifikacji	wyjaśnić przesłanie wiersza	- nazwać adresata apostrofy zawartej w ostatniej zwrotce utworu i podać jego określenia bliskoznaczne - odnaleźć w dowolnych źródłach informacje na temat filozofii epikurejskiej
32. Stara bieda	sformułować główne myśli tekstu	- omówić na podstawie tekstu różnice pomiędzy Polakami a reprezentantami innych nacji - wymienić funkcje narzekania	przedstawić zalety narzekania wymienione w tekście	wyjaśnić znaczenie rysunku umieszczonego w podręczniku w odniesieniu do treści tekstu	- podjąć dyskusję na temat funkcji narzekania - wymienić inne stereotypy dotyczące Polaków
33., 34. i 35. Wobec śmierci (lektura obowiązkowa)	- omówić treść trenów - określić rodzaj liryki, który reprezentują treny	<i>Tren I:</i> wskazać adresatów, wymienionych na początku utworu i wyjaśnić funkcję apostrofy <i>Tren V:</i>	<i>Tren I:</i> - zinterpretować metaforyczne znaczenie smoka w wierszu - omówić funkcję pytania retorycznego użytego w zakończeniu trenu	<i>Tren I:</i> - zinterpretować znaczenie puenty utworu <i>Tren V:</i> - wyjaśnić przyczynę przywołania Persefony w trenie	omówić wybrany tekst kultury, w którym została przedstawiona strata bliskiej osoby, i porównać go z utworami Jana Kochanowskiego

		• wskazać w wierszu porównanie homeryckie i określić jego funkcję <i>Tren VII:</i> • wskazać adresatów utworu <i>Tren VIII:</i> • wskazać adresata utworu • wymienić cechy Urszulki przywołane przez podmiot liryczny	<i>Tren V:</i> • zinterpretować metaforyczne znaczenie oliwki i sadownika w utworze • omówić funkcję pytania retorycznego użytego w puencie utworu <i>Tren VII:</i> • omówić funkcję zdrobnień w wierszu • wyjaśnić dwojakie znaczenie wyrazu <i>skrzynka</i> użytego w utworze <i>Tren VIII:</i> • wyjaśnić funkcję kontrastu pomiędzy ukazaniem domu przed śmiercią Urszulki i po tym wydarzeniu	<i>Tren VII:</i> • omówić funkcję wykrzyknienia użytego w puencie utworu • omówić funkcję odwołania do ubioru dziecka wszystkie poznane treny: • porównać poznane utwory i wyrazić swoją opinię na temat zawartego w nich ładunku emocjonalnego • wskazać cechy wspólne poznanych trenów	
36. Co już wiemy o twórczości Jana Kochanowskiego?	• odtworzyć najważniejsze fakty i opinie	• wykorzystywać najważniejsze konteksty	• wyciągać wnioski • przedstawiać własne stanowisko	• poprawnie interpretować wymagany materiał • właściwie argumentować • uogólniać, podsumowywać i porównywać	• wykorzystywać bogate konteksty • formułować i rozwiązywać problemy badawcze
37. Przeżywanie straty	• omówić treść fragmentów tekstu • wskazać narratora tekstu	• scharakteryzować narratora tekstu • opisać sposób przeżywania żałoby przez narratora i jego mamę	• omówić relacje pomiędzy bohaterami • zinterpretować sens zakończenia przywołanych fragmentów tekstu	• porównać sposoby przeżywania żałoby przez bohaterów książki z tym przedstawionym w trenach Jana Kochanowskiego	• wypowiedzieć się na temat przeżywania żałoby i sposobów kultywowania pamięci o zmarłych w innych kulturach
38. Jak opisywać dzieła sztuki?	• wymienić elementy, które powinien zawierać opis dzieła sztuki • zgromadzić informacje na temat opisywanego	• określić temat obrazu • określić kompozycję dzieła	• opisać kolorystykę i nastrój obrazu • wypowiedzieć się na temat proporcji dzieła	• zredagować opis wskazanego obrazu	

	dzieła sztuki				
39. Malarstwo	wymienić typy dzieł malarskich	- rozróżnić najważniejsze typy dzieł malarskich - wymienić główne środki wyrazu dzieła malarskiego	- wskazać główne środki wyrazu dzieła malarskiego na konkretnym przykładzie - wymienić kryteria, według których ocenia się obraz	ocenić obraz według podanych kryteriów	zrelacjonować wizytę w galerii lub muzeum
40. Archaizmy	wymienić rodzaje archaizmów	- zastąpić archaizmy wyrazami współczesnymi - wskazać archaizmy w podanych zdaniach	- określić rodzaje podanych archaizmów - określić funkcję archaizmów w tekście stylizowanym	stworzyć tekst z archaizmami	
41. Części zdania i związki wyrazowe w zdaniu – przypomnienie wiadomości	- wymienić części zdania - nazwać związki wyrazowe	- wskazać główne części zdania i je nazwać - wskazać zdania bezpodmiotowe - wskazać w zdaniach określenia i je nazwać	wypisać związki wyrazowe występujące w podanych zdaniach	ułożyć wypowiedzenia z różnymi częściami zdania	
42. Wypowiedzenia – przypomnienie wiadomości	- wymienić rodzaje wypowiedzeń w zależności od celu wypowiedzi - wymienić rodzaje zdań w zależności od liczby orzeczeń	- rozpoznać rodzaje wypowiedzeń w zależności od celu wypowiedzi - odróżnić zdanie od równoważnika zdania - rozpoznać rodzaje zdań w zależności od liczby orzeczeń - wskazać w tekście zdania pojedyncze rozwinięte i nierozwinięte - wskazać w tekście zdania złożone współrzędnie i podrzędnie	przekształcić zdanie w równoważnik zdania i odwrotnie	utworzyć zdania złożone współrzędnie i podrzędnie	
43. Zdania złożone współrzędnie – przypomnienie wiadomości	wymienić rodzaje zdań złożonych współrzędnie	- rozpoznać rodzaje zdań złożonych współrzędnie - stosować poprawną interpunkcję w zdaniach złożonych współrzędnie	tworzyć wykresy zdań złożonych współrzędnie	tworzyć zdania złożone współrzędnie różnych typów	

44. Pisownia wyrazów wielką i małą literą – przypomnienie i uzupełnienie wiadomości	- wymienić zasady pisowni wyrazów wielką literą - wymienić zasady pisowni wyrazów małą literą	uzupełnić tekst wyrazami zapisanymi od wielkiej i małej litery	- wyjaśnić zasady pisowni wyrazów wielką i małą literą, odnosząc się do podanych przykładów - wyjaśnić zasadę pisowni wielką literą wyrazów w zwrotach grzecznościowych	zastosować zasadę pisowni wielką literą wyrazów w zwrotach grzecznościowych w samodzielnie zredagowanym tekście	
45. Podsumowanie. Sprawdź, czy potrafisz	- odtworzyć najważniejsze fakty i opinie - posługiwać się pojęciami: <i>renesans</i>, <i>sztuka renesansu</i>, <i>fraszka</i>, <i>tren</i>, <i>pieśń</i>, <i>wiersz sylabiczny</i>, <i>porównanie homeryckie</i>, <i>malarstwo</i>, <i>opis dzieła sztuki</i>, <i>archaizmy</i>, <i>wypowiedzenia</i>, <i>zdanie pojedyncze</i>, <i>zdanie złożone</i>, <i>współrzędnie</i>, <i>zdanie złożone podrzędnie</i>, <i>równoważnik zdania</i>, <i>części zdania i związki wyrazowe w zdaniu</i>	wykorzystywać najważniejsze konteksty	- wyciągać wnioski - przedstawiać własne stanowisko	- poprawnie interpretować wymagany materiał - właściwie argumentować - uogólniać, podsumowywać i porównywać	- wykorzystywać bogate konteksty - formułować i rozwiązywać problemy badawcze
46. Relacje międzyludzkie	opisać obraz	- wypowiedzieć się na temat postaci przedstawionych na obrazie - określić sytuację, w jakiej zostały przedstawione postaci	- omówić kompozycję dzieła - nazwać typ autoportretu, który naśladuje artystka	wypowiedzieć się na temat funkcji mediów społecznościowych	podjąć dyskusję na temat estetyki selfie
47. Porozumienie	- omówić treść fragmentów tekstu - określić rodzaje narracji	- scharakteryzować głównego bohatera tekstu - przedstawić opinie Marka o rodzicach	- porównać pierwszy i drugi wpis Marka oraz określić funkcję różnic między nimi - wskazać elementy stylu	- dokonać analizy rozmowy ojca z synem - dokonać analizy drugiego wpisu na blogu i wskazać	podjąć dyskusję na temat blogów młodzieżowych

			potocznego i języka młodzieży w treści bloga Marka	środki, za pomocą których bohater buduje swój wizerunek	
48. Trudy wychowania (lektura obowiązkowa)	• omówić treść fragmentów tekstu • omówić świat przedstawiony w dziele	• scharakteryzować bohaterów fragmentów utworu • przedstawić rodzinę opisaną we fragmentach utworu	• przedstawić opinie bohaterów na temat wychowywania dzieci	• zinterpretować tytuł utworu	• zinterpretować tytuł utworu w kontekście historycznym
49. Każdy może być dobry – sens życia według Ebenezera Scrooge’a (lektura obowiązkowa)	• określić rodzaj literacki utworu • wskazać w słowach Scrooge’a kierowanych do siostrzeńca wypowiedź ironiczną	• wyjaśnić, kim jest główny bohater utworu i jak jego charakter uwidacznia się w wyglądzie • określić stosunek narratora do głównego bohatera tekstu • przedstawić wartości, którymi kierował się w życiu Scrooge, i wskazać te, których początkowo mu zabrakło • porównać Scrooge’a z jego siostrzeńcem na podstawie ich wypowiedzi	• zinterpretować wskazany fragment utworu • opisać uczucia Scrooge’a w chwili, gdy odeszła od niego ukochana kobieta	• napisać ogłoszenie, które zawiera informacje o wyglądzie postaci • zacytować sformułowania, dzięki którym narrator nawiązuje kontakt z czytelnikiem, i wyjaśnić, czemu służy taki zabieg	• omówić sposób spotęgowania przez narratora wrażenia tajemnicy i niesamowitości w opisie wydarzeń przy drzwiach domu Scrooge’a
50. Przemiana bohatera pod wpływem świąt (lektura obowiązkowa)	• wypowiedzieć się na temat symbolicznego przesłania, jakie dla ludzi wierzących niosą święta Bożego Narodzenia • opisać wybrane święta z przeszłości głównego bohatera	• opisać, w jaki sposób w <i>Opowieści wigilijnej</i> zostało przedstawione Boże Narodzenie • określić stosunek Ebenezera Scrooge’a do świąt Bożego Narodzenia opisany na początku utworu • nazwać emocje	• przedstawić wcześniejsze relacje Ebenezera Scrooge’a z ludźmi i wyjaśnić, co stało się z osobami, które kochał • opisać realia społeczne, w których dorastała główna postać utworu • podać przykłady zachowań i decyzji bohatera, które pokazują jego wewnętrzną	• napisać wypracowanie na temat: „Czy – Twoim zdaniem – Ebenezer Scrooge wykorzystał swoją szansę, czy też jego przemiana była chwilowa?”	• przygotować prezentację na temat symboliki świąt w kulturze popularnej

		towarzyszące Scrooge'owi w trakcie kolejnych podróży w czasie i przestrzeni • określić, co uświadomił sobie bohater podczas wizyty ostatniego ducha	przemianę • wyjaśnić, do jakich powszechnych skojarzeń związanych z Bożym Narodzeniem odwołał się Charles Dickens		
51. i 52. Realizm i fantastyka w opowiadaniu Charlesa Dickensa (lektura obowiązkowa)	• wyjaśnić, w jaki sposób – oprócz bezpośrednich ocen i opisów – narrator charakteryzuje głównego bohatera opowiadania • opisać sposób przedstawienia duchów w utworze	• udowodnić, że Scrooge jest typowym przykładem filistra	• wyjaśnić, czemu miało służyć wprowadzenie do utworu elementów fantastycznych • omówić relacje między sferami realistyczną i fantastyczną w opowiadaniu	• sporządzić spis problemów społecznych, które zostały zaprezentowane w <i>Opowieści wigilijnej</i> • przygotować mowę dla adwokata broniącego Ebenezera Scrooge'a, w której przekonuje on duchy świąt, by podjęły walkę o duszę tej postaci	• wskazać różnice między światem współczesnym a tym przedstawionym w lekturze z uwzględnieniem warunków pracy, sytuacji dzieci i kobiet oraz problemu ubóstwa • przedstawić wiadomości o życiu w XIX-wiecznej Wielkiej Brytanii zdobyte dzięki lekturze <i>Opowieści wigilijnej</i>
53. Podróż w czasy oświecenia	• określić ramy czasowe oświecenia • wyjaśnić etymologię nazwy epoki	• wymienić priorytety oświeceniowe • wyjaśnić, co służyło rozpowszechnianiu idei oświecenia w Europie • wymienić dzieła sztuki oświeceniowej	• omówić specyfikę polskiego oświecenia • scharakteryzować sztukę oświecenia	• omówić wybrane dzieło oświeceniowe	• zaprezentować wybraną postać oświecenia
54. i 55. Twórca i jego dzieło – Ignacy Krasicki	• wymienić najważniejsze etapy życia Ignacego Krasickiego • omówić treść poznanych bajek	• scharakteryzować twórczość poety • wskazać cechy gatunkowe w poznanych utworach	• wyjaśnić sens alegorii użytych w bajkach • przedstawić morały poznanych bajek	• wypowiedzieć się na temat udziału Ignacego Krasickiego w inicjatywach oświeceniowych • wypowiedzieć się na temat aktualności bajek poety	• wskazać elementy światopoglądu oświeceniowego w bajkach Ignacego Krasickiego
56. i 57. W krzywym zwierciadle (lektura obowiązkowa)	• wyjaśnić znaczenie pojęcia <i>satyra</i> • omówić treść satyry • określić rodzaj literacki utworu • wskazać narratora utworu	• podzielić utwór na części tematyczne i nadać im tytuły • scharakteryzować szlachcica i jego żonę • wskazać na podstawie tekstu cechy gatunkowe	• omówić problem poruszony w satyrze • omówić związek satyry ze światopoglądem epoki	• podjąć dyskusję na temat celowości ośmieszania postaw i zachowań w procesie dydaktycznym	• podjąć dyskusję na temat zalet i wad obcych wpływów kulturowych

		satyry			
58. Co już wiemy o twórczości Ignacego Krasickiego?	• odtworzyć najważniejsze fakty i opinie	• wykorzystywać najważniejsze konteksty	• wyciągać wnioski • przedstawiać własne stanowisko	• poprawnie interpretować wymagany materiał • właściwie argumentować • uogólniać, podsumowywać i porównywać	• wykorzystywać bogate konteksty • formułować i rozwiązywać problemy badawcze
59. Przemijanie (lektura obowiązkowa)	• omówić treść wiersza • wskazać podmiot liryczny utworu	• wypowiedzieć się na temat podmiotu lirycznego utworu • omówić postawę podmiotu lirycznego wobec otaczającej go rzeczywistości • nazwać rodzaje rymów występujące w utworze	• zinterpretować funkcję środków stylistycznych użytych w wierszu • zinterpretować sposób ukazania przemijania w wierszu • wskazać stały związek frazeologiczny użyty w wierszu i omówić jego funkcję	• postawić tezę interpretacyjną • dokonać analizy obrazu miłości przedstawionego w utworze	• omówić różne sposoby przedstawienia motywu przemijania w tekstach kultury
60. Zrozumieć miłość (lektura obowiązkowa)	• omówić treść fragmentu utworu • zapisać w punktach historię Małego Księcia i róży	• wyjaśnić, jakie uczucia towarzyszyły Małemu Księciu w kontakcie z różą i jak one ewoluowały • wymienić konsekwencje <i>oswojenia</i> i wyjaśnić, co można dzięki niemu zyskać • wytłumaczyć, jak lis i Mały Książę rozumieli odpowiedzialność	• wytłumaczyć, czym było motywowane zachowanie róży i co chciała ona dzięki niemu zyskać • opisać dwa rodzaje miłości: Małego Księcia do róży i róży do Małego Księcia • wyjaśnić, co według lisa oznacza słowo <i>oswoić</i> i dlaczego używa on tego określenia zamiast słów <i>zaprzyjaźnić się, pokochać</i> • wyjaśnić, jak Mały Książę dzięki naukom lisa zaczął postrzegać swoją relację z różą	• wyjaśnić metaforyczne znaczenie ogrodu pełnego róż i scharakteryzować stosunek głównego bohatera do tych kwiatów przed rozmową z lisem oraz po niej • przedstawić swoje stanowisko na temat tego, w czym odpowiedzialność za drugiego człowieka przejawia się w codziennym życiu • napisać pracę popartą przykładami z utworów literackich i innych tekstów kultury na temat: „Czy zgadzasz się ze stwierdzeniem, że miłość to uczucie paradoksalne, które przynosi szczęście i cierpienie?”	• odszukać w podanych fragmentach tekstu zdania o charakterze sentencji i wskazać to, które najbardziej do niego przemawia
61. i 62. Mały Książę jako	• omówić treść utworu • zapisać w punktach	• wypowiedzieć się na temat narracji w utworze i	• przedstawić sytuację, w której znalazł się pilot krótko	• zinterpretować decyzję Małego Księcia o odejściu w	• podjąć dyskusję na temat obecności zachowań,

baśń i przypowieść (lektura obowiązkowa)	wydarzenia przedstawione w tekście • określić rodzaj literacki utworu	jej wpływu na sposób przedstawienia świata • wskazać wydarzenia i sytuacje o charakterze baśniowym i realistycznym • wskazać w utworze cechy przypowieści • scharakteryzować tytułowego bohatera na podstawie opisu jego planety i reakcji na różne doświadczenia	przed spotkaniem z Małym Księciem, i wyjaśnić, co ona może symbolizować • opisać przemianę wewnętrzną pilota • wyszukać w tekście fragmenty o charakterze aforyzmów • sformułować pytania, na które można odpowiedzieć aforyzmami z <i>Małego Księcia</i> • wskazać adresata książki <i>Mały Książę</i> i uzasadnić swoje zdanie	kontekście rozważań nad wymową utworu • odczytać znaczenie motywu wody w <i>Małym Księciu</i> • wyjaśnić, dlaczego pilot wybrał się na poszukiwanie studni, choć ten pomysł wydawał mu się absurdalny	przedstawionych w utworze w świecie współczesnym
63. Podróż Małego Księcia w poszukiwaniu... (lektura obowiązkowa)	• wyjaśnić, dlaczego Mały Książę wyruszył w podróż	• omówić relację pomiędzy Małym Księciem a różą i przedstawić stan emocjonalny głównego bohatera w momencie rozstania • scharakteryzować mieszkańców poszczególnych planet • opisać sytuację, w której Mały Książę zaczyna rozumieć sens swojej wędrówki i relacji z różą	• wyjaśnić, co symbolizują mieszkańcy poszczególnych planet • wytłumaczyć, czego Mały Książę dowiedział się o świecie dorosłych • wytłumaczyć, czym była podróż dla Małego Księcia i czego tak naprawdę poszukiwał bohater • sformułować listę przestróg, które należy mieć na uwadze, by nie podzielić losu mieszkańców przedstawionych planet	• wyjaśnić, w jakim świetle zostały przedstawione wartości rządzące światem dorosłych i co o nich myśli główny bohater książki • zinterpretować symbolikę podróży w odniesieniu do poznanego utworu i w sensie ogólnym • zredagować subiektywny opis Ziemi	• omówić sposoby przedstawienia relacji międzyludzkich w innych tekstach kultury • porównać utwór z jego ekranizacją w reżyserii Marka Osborne'a
64. Wyobcowanie	• omówić treść wiersza	• scharakteryzować tytułową bohaterkę utworu	• określić nastrój utworu • omówić stan psychiczny bohaterki	• zinterpretować wskazany fragment	• podjąć dyskusję na temat możliwości poznania samego siebie
65. Jak przygotować wypowiedź	• wymienić etapy przygotowywania wypowiedzi	• odnaleźć tezę i argumenty w zaprezentowanym tekście	• wskazać różne typy argumentów w podanym tekście	• stworzyć wypowiedź argumentacyjną	

argumentacyjną?	argumentacyjnej		• sformułować argumenty potwierdzające podaną tezę		
66. Rzeźba	• wymienić etapy rozwoju rzeźby	• wskazać najważniejsze cechy rzeźby na poszczególnych etapach jej rozwoju • rozróżniać najważniejsze typy dzieł rzeźbiarskich ze względu na temat	• omówić elementy języka rzeźby na przykładzie wybranego dzieła	• ocenić dzieło sztuki według podanych kryteriów	• wypowiedzieć swoją opinię na temat rzeźby abstrakcyjnej • przygotować prezentację na temat wybranego artysty • stworzyć pisemną recenzję wybranego dzieła sztuki
67. i 68. Typy zdań złożonych podrzędnie	• wymienić typy zdań złożonych podrzędnie	• wskazać w wypowiedzeniu orzeczenia i rozdzielić zdania składowe • wskazać zdanie nadrzędne	• sformułować pytania do zdań podrzędnych • określić typy zdań podrzędnych	• przedstawić relację zdań na wykresie	
69. Zdania złożone podrzędnie z imiesłowowym równoważnikiem zdania	• zdefiniować imiesłowowy równoważnik zdania	• uzupełnić podane wypowiedzenia imiesłowowymi równoważnikami zdania • poprawić wypowiedzenia z błędnym użyciem imiesłowowych równoważników zdania	• wymienić pytania, na jakie odpowiadają zdania podrzędne w podanych przykładach • wymienić warunki, jakie musi spełniać poprawnie skonstruowane wypowiedzenie z imiesłowowym równoważnikiem zdania	• przedstawić relację zdań na wykresie • przekształcić podane wypowiedzenia tak, aby powstały imiesłowowe równoważniki zdania	
70. Mowa niezależna i mowa zależna	• wyjaśnić różnice pomiędzy mową niezależną a mową zależną	• wskazać w podanym tekście mowę niezależną i mowę zależną	• przekształcić wypowiedzi w mowie zależnej na mowę niezależną i odwrotnie • przekształcić dowolny dialog na mowę zależną • zastosować w zapisie dialogu poprawną interpunkcję	• zredagować tekst, w którym wypowiedzi bohaterów mają formę mowy zależnej	
71. Jak napisać streszczenie?	• wymienić etapy pisania streszczenia	• zastosować słownictwo przydatne przy pisaniu streszczenia • wskazać usterki w	• poprawić błędy w podanym streszczeniu • przygotować w punktach streszczenie ostatnio	• stworzyć streszczenie wybranego tekstu narracyjnego	

		podanym streszczeniu	widzianego filmu		
72. Zasady cytowania tekstów	• przedstawić zasady cytowania tekstów • przedstawić zasady cytowania poezji • wymienić zasady tworzenia opisu bibliograficznego	• uzupełnić podany tekst zawierający cytaty odpowiednimi znakami interpunkcyjnymi	• stworzyć tekst zawierający cytaty	• stworzyć opisy bibliograficzne cytowanych przez siebie źródeł	
73. Podsumowanie. Sprawdź, czy potrafisz	• odtworzyć najważniejsze fakty i opinie • posługiwać się pojęciami: <i>oświecenie, sztuka oświecenia, rzeźba, rymy męskie i żeńskie, alegoria, bohater dynamiczny, zdania złożone podrzędnie, zdania złożone z imiesłowowym równoważnikiem zdania, mowa zależna i niezależna, wypowiedź o charakterze argumentacyjnym</i>	• wykorzystywać najważniejsze konteksty	• wyciągać wnioski • przedstawiać własne stanowisko	• poprawnie interpretować wymagany materiał • właściwie argumentować • uogólniać, podsumowywać i porównywać	• wykorzystywać bogate konteksty • formułować i rozwiązywać problemy badawcze
74. Człowieczeństwo	• opisać, co widzi na obrazie	• nazwać gesty namalowanych postaci • omówić kompozycję obrazu	• zinterpretować funkcję gestów namalowanych postaci • zinterpretować przenikanie się kolorów i kształtów	• zinterpretować tytuł dzieła w odniesieniu do źródła cytatu	• podjąć dyskusję na temat sposobów przeciwdziałania dyskryminacji
75. Odmienność	• omówić treść fragmentów tekstu • zaprezentować elementy świata przedstawionego	• wskazać fantastyczne i realistyczne elementy świata przedstawionego • scharakteryzować bohaterów fragmentów tekstu • porównać postawy rodziców i rodzeństwa w stosunku do Barnaby'ego	• wypowiedzieć się na temat ciężaru emocjonalnego słów matki	• sformułować problem przedstawiony we fragmentach tekstu • wymienić przyczyny lęku przed innością	• podjąć dyskusję na temat przyczyn spełniania oczekiwań innych ludzi • podjąć dyskusję na temat zalet i wad inności

76. Podróż w czasy romantyzmu	• określić ramy czasowe romantyzmu • przedstawić etymologię nazwy epoki	• wymienić najważniejsze elementy światopoglądu romantycznego • wymienić cechy bohatera romantycznego	• omówić najważniejsze cechy sztuki romantycznej • wymienić najważniejsze dzieła sztuki romantycznej	• omówić wybrane dzieło sztuki w odniesieniu do światopoglądu romantycznego	• przedstawić i omówić inne dzieła sztuki romantycznej
77. Twórca i jego dzieło – Adam Mickiewicz	• wymienić najważniejsze etapy życia Adama Mickiewicza	• scharakteryzować twórczość poety	• wskazać elementy romantyczne w twórczości Adama Mickiewicza	• przedstawić informacje na temat życia społecznego poety	
78. Wina i kara (lektura obowiązkowa)	• wyjaśnić, do jakiej kategorii duchów należy Widmo • omówić sposób wywołania zjawy • ustalić, czego Widmo żąda od zgromadzonych wieśniaków	• opisać reakcję Guślarza na widok upiora • wytłumaczyć, jaką rolę odgrywają i co symbolizują w utworze towarzyszące zjawie ptaki • wymienić cechy charakteru złego pana i zilustrować każdą z nich odpowiednim przykładem z opowieści ptaków	• nazwać środki stylistyczne, dzięki którym zostały uwidocznione emocje Guślarza • wskazać w podanym fragmencie utworu wyrazy, które nie są używane we współczesnym języku polskim, i podać ich aktualne odpowiedniki • zinterpretować nauki moralne przekazane przez duchy	• zabrać głos w dyskusji na temat: „Czy nauki moralne zawarte w utworze mają charakter uniwersalny?” • stworzyć uniwersalny kodeks postępowania • napisać opowiadanie z elementami opisu przeżyć wewnętrznych, w którym przedstawia (w trzeciej osobie) historię jednego z ptaków – kruka lub sowy	• podać propozycje, kim mógłby być współcześnie zły pan • uzasadnić na podstawie dramatu Adama Mickiewicza i innych tekstów literackich słusność stwierdzenia, że wina nie pozostaje bez kary
79. i 80. Obrzęd dziadów w dramacie (lektura obowiązkowa)	• określić czas akcji utworu • zapisać w punktach plan wydarzeń przedstawionych w dramacie Adama Mickiewicza	• określić funkcję dziadów w życiu przedstawionej społeczności • scharakteryzować relację między światem żywych a światem zmarłych nawiązaną dzięki dziadom • wyjaśnić, jaką rolę w życiu gromady odgrywa Guślarz oraz co może oznaczać rozpalany przy nim ogień	• wskazać elementy obyczajów ludowych w utworze • wyjaśnić, w jakim celu poeta wprowadził do dramatu duchy, które pojawiają się w czasie obrzędu	• omówić światopogląd ludzi uczestniczących w dziadach • stworzyć notatkę na temat przyczyn fascynacji romantyków obrzędami ludowymi	• porównać dziady z innymi znanymi obrzędami religijnymi
81.	• wskazać wydarzenie,	• wytłumaczyć, kim jest	• przedstawić genezę	• wyjaśnić, jak rozumie	• wyjaśnić, w jaki sposób dzięki

Romantyczny dramat pełen zagadek (lektura obowiązkowa)	które zburzyło przewidziany porządek dziadów, i wyjaśnić, jak zareagowali na nie Guślarz oraz zebrany lud	milcząca postać z zakończenia dramatu – zjawą czy żywym człowiekiem • opisać milczącego bohatera z zakończenia utworu i wyjaśnić, do którego świata należy ta postać – rzeczywistego czy nadprzyrodzonego	poszczególnych części <i>Dziadów</i> • zinterpretować motto utworu pochodzące z dramatu Williama Szekspira	zakończenie <i>Dziadów</i> cz. II • opracować własny pomysł na wystawienie wybranego fragmentu <i>Dziadów</i> cz. II na scenie i oddanie atmosfery dramatu	dziadom teraźniejszość łączy się z przeszłością i przyszłością uczestników obrzędu • wskazać związki dramatu Adama Mickiewicza z obrazem Caspara Davida Friedricha <i>Cmentarz w śniegu</i>
82. i 83. Wyobraźnia (lektura obowiązkowa)	• wyjaśnić znaczenie pojęć: <i>ballada, realizm, fantastyka, punkt kulminacyjny, nauka moralna</i> • omówić treść utworu • określić rodzaj literacki utworu	• ustalić, jaką wiedzę na temat świata przedstawionego ma narrator • wskazać elementy realistyczne i fantastyczne w utworze • wskazać punkt kulminacyjny utworu • scharakteryzować bohaterów utworu	• omówić stosunek narratora do przedstawionych zdarzeń • wyjaśnić sens nauki moralnej zawartej w utworze • wskazać cechy gatunkowe w utworze	• podjąć dyskusję na temat nauki moralnej zawartej w balladzie	• wypowiedzieć się na temat adaptacji filmowej <i>Świtezianki</i>
84. Co już wiemy o twórczości Adama Mickiewicza?	• odtworzyć najważniejsze fakty i opinie	• wykorzystywać najważniejsze konteksty	• wyciągać wnioski • przedstawiać własne stanowisko	• poprawnie interpretować wymagany materiał • właściwie argumentować • uogólniać, podsumowywać i porównywać	• wykorzystywać bogate konteksty • formułować i rozwiązywać problemy badawcze
85. Miłość w obliczu śmierci	• omówić treść fragmentów tekstu • określić rodzaj literacki utworu	• wypowiedzieć się na temat narracji w utworze • scharakteryzować uczucie łączące bohaterów	• omówić emocje bohaterów • zinterpretować tytuł książki	• dokonać analizy sposobu, w jaki bohaterowie mówią o chorobie	• podjąć dyskusję na temat sensu zaangażowania emocjonalnego w sytuacji, kiedy istnieje ryzyko utraty kochanej osoby
86. Wyzwania (lektura obowiązkowa)	• wyrazić swoimi słowami sens każdego poznanego aforyzmu	• wskazać tematy, do których odnoszą się podane aforyzmy	• omówić grę słów w poszczególnych aforyzmach	• zinterpretować tytuł zbioru • ocenić aktualność aforyzmów Stanisława Jerzego Leca	• omówić twórczość Małgorzaty Koniecznej

87. Natura ludzka (lektura obowiązkowa)	• omówić treść wiersza • wskazać adresata lirycznego utworu	• wypowiedzieć się na temat podmiotu lirycznego wiersza • wskazać emocje wyrażone przez podmiot liryczny i wyjaśnić, z czego one wynikają	• omówić proces przedstawiony w wierszu • wskazać środki stylistyczne wykorzystane przez poetę i omówić ich funkcję	• zinterpretować dwa ostatnie wersy utworu	• odnieść wiersz Jerzego Lieberta do wymowy <i>Małego Księcia</i>
88. i 89. Jak napisać rozprawkę?	• wymienić etapy pisania rozprawki • przedstawić schematy pisania rozprawki	• zastosować słownictwo przydatne przy pisaniu rozprawek • dopisać wstęp i zakończenie do podanego fragmentu rozprawki • wybrać spośród podanych argumentów te, które można wykorzystać do uzasadnienia wskazanej tezy	• sformułować argumenty do podanego zagadnienia • sformułować argumenty i kontrargumenty do podanej tezy • stworzyć plan rozprawki na podstawie zaprezentowanej dyskusji	• napisać rozprawkę	• samodzielnie sformułować temat rozprawki • zgromadzić argumenty, korzystając z różnych źródeł
90. Budowa słowotwórcza wyrazów	• wskazać wyrazy podstawowe i pochodne	• utworzyć wyrazy pochodne od podanych wyrazów podstawowych • wskazać wyrazy podstawowe dla podanych wyrazów pochodnych	• wskazać formant w wyrazie pochodnym • wyjaśnić znaczenie podanych wyrazów pochodnych	• wskazać oboczności w wyrazach	
91. Rodzaje formantów i ich funkcje	• wskazać w podanych wyrazach formanty i nazwać ich typy	• zbudować wyrazy z podanych par wyrazowych i wskazać wrostki • wymienić funkcje formantów	• podzielić podane wyrazy na grupy na podstawie ich znaczenia	• utworzyć wyrazy o różnych kategoriach znaczeniowych	
92. Przedrostki i przyrostki o kłopotliwej pisowni	• omówić zasady pisowni przedrostków: z-, s-, ś-, wz-, bez-, nad-, ob-, od-, pod-, przed-, roz-, w- • omówić zasady pisowni przyrostków: -dzki, -dztwo,	• uzupełnić wyrazy odpowiednimi przedrostkami • uzupełnić tekst wyrazami z kłopotliwymi przedrostkami	• utworzyć przymiotniki od podanych nazw miejscowości • uzupełnić podane wyrazy odpowiednimi przyrostkami • uzupełnić tekst wyrazami z kłopotliwymi przyrostkami	• przekształcić podane wypowiedzi tak, aby użyć wyrazu z przyrostkiem o kłopotliwej pisowni	

	-cki, -ctwo • omówić zasady pisowni przyrostka -stwo				
93. Wyrazy podzielne i niepodzielne słowotwórczo. Wyrazy pokrewne	• zdefiniować wyrazy podzielne i niepodzielne słowotwórczo	• wskazać wyrazy podzielne i niepodzielne słowotwórczo	• wskazać wyrazy należące do jednej rodziny • wskazać rdzenie w podanych grupach wyrazów	• utworzyć rodzinę wyrazów	
94. Pisownia wyrazów z ó, u, rz, ż, ch, h – przypomnienie wiadomości	• omówić zasady pisowni wyrazów z literami: ó, u, rz, ż, ch, h	• uzupełnić tekst wyrazami z kłopotliwymi literami	• wyjaśnić pisownię kłopotliwych liter w podanych wyrazach • wskazać nieporozumienia, do których może dojść w razie niepoprawnego zapisu kłopotliwych liter	• stworzyć tekst z kłopotliwymi literami	
95. Złożenia, zrosty i zestawienia – czyli wyrazy złożone	• zdefiniować złożenia, zrosty i zestawienia	• wskazać wśród podanych przykładów złożenia, zrosty i zestawienia • utworzyć złożenia, zrosty i zestawienia z podanych wyrazów	• wypisać zrosty, złożenia i zestawienia z mapy Polski • poprawnie wymówić i odmienić podane zrosty	• stworzyć tekst ze zrostami, złożeniami i z zestawieniami	
96. Pisownia przymiotników złożonych	• przedstawić zasady tworzenia przymiotników złożonych	• przyporządkować przymiotniki złożone do odpowiednich ilustracji • wyjaśnić znaczenie podanych przymiotników złożonych	• przekształcić zdania tak, aby zawierały przymiotniki złożone	• utworzyć przymiotniki złożone od podanych nazw własnych	
97. Tworzenie i zapisywanie skrótów i skrótowców	• zdefiniować skróty • omówić zasady skracania wyrazów • wyliczyć rodzaje skrótowców • zreferować zasady zapisu skrótowców • zreferować zasady	• rozszyfrować podane skróty • zamienić w podanym tekście podkreślone wyrazy na skróty • odnaleźć skrótowce w tekście	• poprawnie zastosować skrótowce w zdaniu • wyjaśnić, kiedy należy odmieniać skrótowce, a kiedy nie należy tego robić • wyjaśnić znaczenie skrótowców	• zastąpić podane nazwy właściwymi skrótowcami • poprawnie zapisać skróty podanych wyrazów	

	odmiany skrótowców i używania ich w zdaniach • omówić zasady stosowania skróconego zapisu				
98. Podsumowanie. Sprawdź, czy potrafisz	• odtworzyć najważniejsze fakty i opinie • posługiwać się pojęciami: <i>romantyzm, sztuka romantyzmu, dramat, ballada, aforyzm, ironia, wyraz podstawowy, wyraz pochodny, parafraza słowotwórcza, temat słowotwórczy, formant, rodzina wyrazów, wyrazy pokrewne, wyrazy podzielne i niepodzielne słowotwórczo, zrosty, złożenia, zestawienia, skróty i skrótowce, przedrostki i przyrostki o trudnej pisowni, rozprawka</i>	• wykorzystywać najważniejsze konteksty	• wyciągać wnioski • przedstawiać własne stanowisko	• poprawnie interpretować wymagany materiał • właściwie argumentować • uogólniać, podsumowywać i porównywać	• wykorzystywać bogate konteksty • formułować i rozwiązywać problemy badawcze
99. Dobro i zło	• opisać, co widzi na obrazie	• opisać kompozycję dzieła • wypowiedzieć się na temat sposobu ukazania postaci na obrazie	• odnieść scenę na obrazie do opowieści biblijnej • omówić funkcję kolorystyki dzieła	• odnieść wizerunek kobiety do tradycji biblijnej	• odnaleźć konteksty i nawiązania do zaprezentowanego obrazu
100. Pokusa	• omówić treść fragmentów tekstu • określić rodzaj narracji	• scharakteryzować bohaterów tekstu • omówić rolę Iana w grze	• opisać świat wirtualny z punktu widzenia Miki	• wypowiedzieć się na temat popełniania zła na niby w świecie nierzeczywistym	• podjąć dyskusję na temat zalet i wad gier komputerowych
101. Altruizm	• omówić treść fragmentów tekstu	• wyliczyć fakty przedstawione przez Hannę Wieczorek • wskazać fragmenty	• wyjaśnić, czemu służy przedstawianie faktów i opinii	• omówić funkcję tytułu tekstu • wskazać słowa klucze w tekście	• podjąć dyskusję na temat przedstawiony we fragmentach artykułu

		tekstu, w których autorka zaprezentowała swoje zdanie bądź opinię innych • przedstawić kompozycję tekstu			
102. Fatalna siła miłości (lektura obowiązkowa)	• zapisać w punktach plan wydarzeń przedstawionych we wskazanym fragmencie dramatu Juliusza Słowackiego	• określić sytuację życiową bohaterów realistycznych sceny 3 aktu I: Kirkora, Wdowy i jej córek • podać różne określenia charakteryzujące Alinę i Balladynę oraz przytoczyć fragmenty utworu potwierdzające ten wybór • wytłumaczyć, czym dla każdej z siostr jest miłość	• wyjaśnić rolę sił nadprzyrodzonych w wydarzeniach przedstawionych w dramacie • wyjaśnić, o czym świadczą odpowiedzi na pytania Kirkora udzielane przez Alinę i Balladynę • wskazać zabiegi artystyczne w scenie 1 aktu II, za pomocą których zostały uwidocznione silne emocje bohaterek • wymienić wątki miłosne zaprezentowane w utworze i nadać im tytuły • przedstawić wnioski na temat roli miłości w życiu człowieka, które można wysnuć na podstawie lektury <i>Balladyny</i>	• dokonać analizy słów i postępowania obu siostr • dokonać analizy losów wszystkich zakochanych bohaterów dramatu Juliusza Słowackiego i wyjaśnić, jaką cenę płaci każdy z nich za swoje zaangażowanie uczuciowe • napisać wypracowanie na temat: „Miłość – siła fatalna czy uczucie nadające sens życiu?”, w którym odwołuje się do różnych tekstów kultury	• dokonać analizy plakatu zapowiadającego inscenizację <i>Balladyny</i> w reżyserii Artura Tyszkiewicza • sformułować na podstawie dramatu uniwersalne prawdy na temat ludzkiej psychiki • omówić nawiązania kulturowe obecne w utworze
103. Fantastyka, ironia i tragizm w dramacie Juliusza Słowackiego (lektura obowiązkowa)	• opisać świat fantastyczny przedstawiony w dramacie • wskazać sceny, w których przenikają się światy ziemski i nadprzyrodzony	• wymienić cechy dramatu, które wpłynęły na to, że autor użył w jego podtytule pojęcia <i>tragedia</i> • zgromadzić informacje na temat dramatu romantycznego • udowodnić, że <i>Balladyna</i> ma cechy typowe dla gatunku literackiego, który	• wyjaśnić, jakie znaczenie dla rozwoju akcji dramatu Juliusza Słowackiego ma ingerencja bohaterów fantastycznych • określić funkcję baśni i legend w dramacie	• wskazać po jednym przykładzie sceny komicznej i tragicznej w utworze i wyjaśnić, jaki efekt wywołuje połączenie tych kategorii • wyjaśnić, na czym polega tragizm losów tytułowej bohaterki utworu	• ustosunkować się do stwierdzenia, że w dramacie pojawia się ironia • wymyślić alternatywny rozwój akcji dramatu i zapisać przykładowy plan tych wydarzeń

		reprezentuje			
104. i 105. Dramat o władzy, winie i karze (lektura obowiązkowa)	• wyjaśnić, kiedy rozgrywa się akcja dramatu i co o tym świadczy • przedstawić w punktach etapy dochodzenia Balladyny do władzy	• omówić sposoby sprawowania władzy przez czterech królów wspomnianych w utworze Juliusza Słowackiego • wytłumaczyć, jaką królową chciała być Balladyna, i uzasadnić swoją odpowiedź odpowiednimi cytatami z ostatniej sceny dramatu • podać przykłady z dramatu ilustrujące wyrachowanie i niemoralne postępowanie tytułowej bohaterki	• omówić zmiany, które zaszły w psychice Balladyny po dokonaniu pierwszej zbrodni • sformułować na podstawie losów Balladyny przestrogi, o których powinno się pamiętać w życiu	• zestawień biblijną opowieść o Kainie i Abla z historią przedstawioną w dramacie Juliusza Słowackiego • wyjaśnić, dlaczego Balladyna, mimo że uczciwie osądziła swoje zbrodnie, musiała zginąć • przedstawić na podstawie lektury <i>Balladyny</i> kilka uniwersalnych prawd o ludzkiej psychice	• wyjaśnić, jaką rolę w utrzymywaniu ładu moralnego odgrywa w dramacie rzeczywistość nadprzyrodzona • zinterpretować sens słów Goplany o zemście natury
106. Co już wiemy o twórczości Juliusza Słowackiego?	• odtworzyć najważniejsze fakty i opinie	• wykorzystywać najważniejsze konteksty	• wyciągać wnioski • przedstawiać własne stanowisko	• poprawnie interpretować wymagany materiał • właściwie argumentować • uogólniać, podsumowywać i porównywać	• wykorzystywać bogate konteksty • formułować i rozwiązywać problemy badawcze
107. Mowa nienawiści	• omówić treść fragmentów artykułu	• opracować profil hejtera na podstawie tekstu • wskazać cechy świadczące o popularnonaukowym charakterze tekstu	• dokonać analizy kompozycji tekstu, uwzględniając funkcję śródtytułów	• wskazać na podstawie tekstu przyczyny zachowań mających u podstaw nietolerancję i ksenofobię	• podjąć dyskusję na temat możliwości przeciwdziałania mowie nienawiści
108. Etyka wypowiedzi, perswazja, manipulacja	• wymienić zasady etyki językowej • omówić sposoby naruszania etyki językowej • wymienić cechy wypowiedzi perswazyjnej • wymienić cechy	• wskazać wypowiedzi zgodne i niezgodne z zasadami etyki słowa • wyjaśnić, na czym polega perswazyjny charakter wypowiedzi • wyjaśnić, na czym polega	• podać przykłady wypowiedzi perswazyjnych i manipulacyjnych	• sformułować wypowiedź o wydźwięku negatywnym zgodną z zasadami etyki słowa • sformułować tekst perswazyjny i tekst manipulacyjny	

	wypowiedzi manipulacyjnej	manipulacyjny charakter wypowiedzi			
109. Środki perswazji i manipulacji w tekstach reklamowych	wymienić sposoby nakłaniania wykorzystywane w reklamach	podać przykłady sloganów reklamowych	- dokonać analizy skuteczności wybranego sloganu reklamowego - dokonać analizy funkcji gry słów w podanych sloganach - dokonać analizy zabiegów perswazyjnych i manipulacyjnych zastosowanych w podanych reklamach	sformułować slogany reklamowe	podjąć dyskusję na temat funkcji <i>fake newsów</i>
110. Jak przygotować przemówienie?	- przedstawić etapy przygotowywania przemówienia - wymienić środki retoryczne	- podać przykłady użycia środków retorycznych - dokonać analizy podanego przemówienia	- porównać podane przemówienia i ocenić ich skuteczność - dokonać analizy niewerbalnych środków komunikacji	- przygotować przemówienie - wygłosić przemówienie	
111. Treść i zakres znaczeniowy wyrazu	zdefiniować pojęcia: <i>treść i zakres znaczeniowy wyrazu</i>	- podać definicje wyrazów uwzględniające elementy ich treści - uporządkować wyrazy od tego o najszerszym zakresie znaczeniowym do tego o zakresie najwęższym	skorygować wypowiedzi za pomocą wyrazów o szerszym zakresie znaczeniowym	dopisać do podanych wyrazów te o szerszym i węższym zakresie znaczeniowym	
112. Synonimy, antonimy, wyrazy wieloznaczne i homonimy	- wyjaśnić znaczenie pojęć: <i>synonim, antonim, wyraz wieloznaczny, homonim</i> - wyjaśnić różnice pomiędzy wyrazami wieloznacznymi a homonimami	- zastąpić podane wyrazy ich synonimami - podać antonimy do podanych wyrazów - wyjaśnić, na czym polega wieloznaczność podanych wyrazów	odróżnić homonimy od wyrazów wieloznacznych	podać różne znaczenia wskazanych wyrazów	
113.	przedstawić podział	podzielić słowa na głoski	wskazać funkcje głoski <i>i</i> na	odpowiednio akcentować	

Fonetyka – przypomnienie i uzupełnienie wiadomości	głosek - wymienić funkcje głoski <i>i</i> - przedstawić zasady akcentowania w języku polskim	i sylaby podać przykłady głosek miękkich, twardych, dźwięcznych, bezdźwięcznych, ustnych i nosowych	podanych przykładach	wyrazy	
114. Rozbieżności między mową a pismem	przedstawić zasady, na jakich zachodzą upodobnienia fonetyczne	- wskazać upodobnienia fonetyczne - wskazać różnice pomiędzy mową a pismem, odwołując się do przykładów	- zaznaczyć strzałką kierunek upodobnienia - uzasadnić różnice pomiędzy mową a pismem, odwołując się do przykładów	wskazać uproszczenia grup spółgłoskowych	
115. Pisownia wyrazów z <i>q, ę, om, em, on, en</i> – przypomnienie i uzupełnienie wiadomości	wymienić zasady pisowni wyrazów z <i>q, ę, om, em, on, en</i>	- uzupełnić podane zdania odpowiednimi formami wyrazów - wyjaśnić zasady zapisu podanych wyrazów	- poprawić błędy w podanym tekście - skorzystać ze słownika w razie wątpliwości związanych z poprawnym zapisem wyrazów	stworzyć tekst z poprawnie zapisanymi wyrazami z <i>q, ę, om, em, on, en</i>	
116. Podsumowanie. Sprawdź, czy potrafisz	- odtworzyć najważniejsze fakty i opinie - posługiwać się pojęciami: <i>tragedia, tekst popularnonaukowy, tekst naukowy, artykuł, etyka wypowiedzi, perswazja, manipulacja, środki perswazji i manipulacji w reklamie, fonetyka, głoska, samogłoska, spółgłoska (miękką, twardą, dźwięczną, bezdźwięczną), głoska ustna i nosowa, uproszczenie grupy spółgłoskowej,</i>	wykorzystywać najważniejsze konteksty	- wyciągać wnioski - przedstawiać własne stanowisko	- poprawnie interpretować wymagany materiał - właściwie argumentować - uogólniać, podsumowywać i porównywać	- wykorzystywać bogate konteksty - formułować i rozwiązywać problemy badawcze

	<i>upodobnienia pod względem dźwięczności (wsteczne, postępowe, międzywyrazowe, udźwięcznienie, ubezdźwięcznienie, utrata dźwięczności w wygłosie), sylaba, akcent i intonacja, synonimy, antonimy, wyrazy wieloznaczne, homonimy, przemówienie</i>				
117. Konflikty	• opisać, co widzi na obrazie	• omówić gesty osób przedstawionych na obrazie i ich usytuowanie względem siebie	• zinterpretować funkcję kolorystyki zastosowanej przez artystkę • zinterpretować funkcję rekwizytu, który trzyma w ręku jedna z namalowanych postaci	• zinterpretować funkcję zegarka widocznego na obrazie	• przedstawić i omówić inne teksty kultury podejmujące temat konfliktów
118. Sens wojny	• omówić treść fragmentów tekstu • określić rodzaj narracji	• wypowiedzieć się na temat bohaterów fragmentów tekstu • omówić dwa sposoby mówienia o wojnie: Ruperta Brooke’a i pana Gaydona	• odnieść temat wojny do sytuacji bohaterki utworu • wypowiedzieć się na temat opinii pana Gaydona na temat wojny	• wyjaśnić znaczenie sformułowania o własnej wojnie użytego przez pana Gaydona	• przedstawić różne sposoby zaprezentowania wojny w wybranych tekstach kultury
119. Komizm charakterów (lektura obowiązkowa)	• opisać sytuację przedstawioną we fragmentach aktu I utworu • podać przykłady dosadnych sformułowań użytych przez Cześnika w czasie kłótni z Rejentem	• omówić zachowanie Rejenta podczas sprzeczki z Cześnikiem i wyjaśnić, o czym ono świadczy • uzasadnić stwierdzenie, że <i>Raptusiewicz</i> i <i>Milczek</i> to nazwiska znaczące, odwołując się do fragmentów aktu I	• wyjaśnić, w jaki sposób Milczek traktuje prawo i innych ludzi • opisać i zinterpretować zachowanie Cześnika i Rejenta przedstawione w didaskaliach do sceny 11 aktu IV oraz wyjaśnić znaczenie tego fragmentu utworu dla	• rozważyć, czy zgoda Cześnika i Rejenta będzie trwała	• wyjaśnić, w jaki sposób Rejent i Cześnik pokrzyżowali sobie nawzajem plany i co byli w stanie poświęcić dla zemsty • podać przykłady przedstawienia motywu zemsty w innych tekstach kultury

		- wymienić cechy Rejenta ujawnione w scenie rozmowy z mularzami (murarzami) - zgromadzić informacje o Cześniku i Rejencie oraz uporządkować je od najogólniejszych do najbardziej szczegółowych	zrozumienia postaw bohaterów w kolejnych scenach - scharakteryzować stryja Klary na podstawie jego wypowiedzi - porównać Cześnika i Rejenta		
120. Komizm i humor w <i>Zemście</i> (lektura obowiązkowa)	- podać przykłady sprzeczności między tym, co mówią postacie utworu, a tym, co robią lub sądzą o innych, i wyjaśnić, czemu służy ukazanie tych sprzeczności - wymienić cechy bohaterów wyśmiane w <i>Zemście</i>	- wyjaśnić, na czym polega komizm sytuacyjny w utworze Aleksandra Fredry - wyjaśnić, co to jest karykatura oraz na czym polega karykaturalne przedstawienie Cześnika i Rejenta	- ocenić, czy w scenie, w której Papkin pragnie złożyć śluby wierności Klarze, styl jego wypowiedzi pasuje do sytuacji - wyjaśnić, na czym polega komizm językowy w scenie pisania listu miłosnego przez Cześnika	- wyjaśnić, jaką rolę w życiu społecznym mogą odgrywać komik, komediopisarz i satyryk - wskazać podobieństwa i różnice pomiędzy poczuciem humoru w czasach Aleksandra Fredry i współcześnie - napisać wypracowanie na temat: „Czy zgadzasz się ze stwierdzeniem, że wśród bohaterów <i>Zemsty</i> nie ma postaci jednoznacznie złych ani jednoznacznie pozytywnych?”	wyjaśnić, czym skutkuje wyśmianie pewnych cech
121. i 122. <i>Zemsta</i> – komedia o polskim społeczeństwie (lektura obowiązkowa)	- odnaleźć w utworze informacje dotyczące czasu i miejsca akcji oraz ocenić, czy mają one znaczenie dla jego wymowy i interpretacji - wskazać wątek główny i wątki poboczne	- podzielić bohaterów utworu na pierwszoplanowych, drugoplanowych i epizodycznych - wyjaśnić, jaką rolę odgrywają w utworze bohaterowie epizodyczni	- zinterpretować tytuł utworu w kontekście całej lektury i wyjaśnić, do czego doprowadziła tytułowa <i>zemsta</i> - sporządzić katalog głównych wad Polaków na podstawie zachowań wszystkich bohaterów utworu - wyjaśnić sens motta utworu - dokonać analizy zakończenia <i>Zemsty</i> i wyjaśnić, jakie przesłanie ono niesie - wytłumaczyć, do jakich	- wskazać zjawiska krytykowane we współczesnych komediach filmowych o polskim społeczeństwie i wyjaśnić, na czym polega zawarty w nich humor - wytłumaczyć, w jaki sposób plakaty zamieszczone w podręczniku nawiązują do wymowy <i>Zemsty</i> - ocenić, czy diagnoza społeczna Aleksandra Fredry jest ponadczasowa	- wskazać w utworze elementy kultury sarmackiej - porównać treść utworu z jego ekranizacją w reżyserii Andrzeja Wajdy

			postaw Aleksander Fredro chciał nakłonić Polaków		
123. Co wiemy o twórczości Aleksandra Fredry?	• odtworzyć najważniejsze fakty i opinie	• wykorzystywać najważniejsze konteksty	• wyciągać wnioski • przedstawiać własne stanowisko	• poprawnie interpretować wymagany materiał • właściwie argumentować • uogólniać, podsumowywać i porównywać	• wykorzystywać bogate konteksty • formułować i rozwiązywać problemy badawcze
124. Konfrontacja (lektura uzupełniająca)	• omówić treść fragmentów tekstu	• scharakteryzować Alicję • omówić relacje pomiędzy Alicją a Klaudią	• porównać reakcje bohaterów tekstu na zaistniałą sytuację	• wyjaśnić przyczyny buntu Alicji wobec zaistniałej sytuacji	• podjąć dyskusję na temat reakcji na niezależne od nas sytuacje
125. Prostota	• omówić treść wiersza	• przedstawić relacje międzyludzkie i zasady obowiązujące w tytułowych <i>prostych krajach</i> • omówić stosunek podmiotu lirycznego do opisywanej rzeczywistości	• zinterpretować metafory zawierające przymiotnik <i>prosty</i> • omówić funkcję pytań w poznanym wierszu	• sformułować przesłanie wiersza	• podjąć dyskusję na temat znaczenia i funkcji prostoty
126. Jak napisać recenzję?	• wymienić elementy recenzji	• odróżnić recenzję od sprawozdania • selekcjonować informacje przydatne przy pisaniu recenzji	• stworzyć plan recenzji • ocenić poszczególne elementy recenzji	• napisać recenzję wybranego filmu	
127. Różne odmiany polszczyzny	• wymienić odmiany polszczyzny zależne od odbiorcy i sytuacji • przedstawić cechy odmian języka: oficjalnej i nieoficjalnej • wymienić odmiany polszczyzny zależne od zasięgu słownictwa	• przedstawić cechy języka ogólnego i języka o ograniczonym zasięgu • uzupełnić tekst odpowiednimi wyrazami w zależności od kontekstu	• wskazać wyrazy należące do polszczyzny oficjalnej i polszczyzny nieoficjalnej • wskazać słownictwo należące do języka ogólnego oraz języka o ograniczonym zasięgu	• dostosować tekst do sytuacji komunikacyjnej	
128.	• wymienić odmiany	• scharakteryzować	• rozpoznać na podstawie	• przekształcić tekst napisany w	

Słownictwo o ograniczonym zasięgu	języka o ograniczonym zasięgu	odmiany języka o ograniczonym zasięgu	słownictwa odmiany języka o ograniczonym zasięgu • wskazać w tekście elementy gwarowe	środowiskowej odmianie języka w tekst napisany językiem ogólnonarodowym	
129. Podsumowanie. Sprawdź, czy potrafisz (lektura uzupełniająca)	• odtworzyć najważniejsze fakty i opinie • posługiwać się pojęciami: <i>komedia, komizm (sytuacyjny, postaci, językowy), różne odmiany polszczyzny, oficjalna odmiana języka, nieoficjalna odmiana języka, kolokwializmy, język ogólnonarodowy, słownictwo o ograniczonym zasięgu, środowiskowe odmiany języka, terytorialne odmiany języka, języki zawodowe, recenzja</i>	• wykorzystywać najważniejsze konteksty	• wyciągać wnioski • przedstawiać własne stanowisko	• poprawnie interpretować wymagany materiał • właściwie argumentować • uogólniać, podsumowywać i porównywać	• wykorzystywać bogate konteksty • formułować i rozwiązywać problemy badawcze